

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 214. — ŠTEV. 214.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 13, 1926. — PONDELJEK, 13. SEPTEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

NOV ATENTAT NA MUSSOLINIJA

Bomba je bila vržena proti vozu italijanskega diktatorja, a on je ostal nepoškodovan. — Osem ljudi je bilo ranjenih. — Mussolini je že trikrat ušel smrti v manj kot enem letu.

RIM, Italija, 12. septembra. — Že tretjič v manj kot enem letu je ušel smrti ministrski predsednik Mussolini, iz rok zavrtnega napadalca včeraj zjutraj, ko je bila vržena bomba ob strani njegovega avtomobila, ko se je peljal v Chigi palačo. Bomba je zadela okno ter padla nato na cesto, kjer se je razpočila ter lahko poškodovala osem ljudi.

Ermente Giovaninija, mladega Italijana, ki je došel včeraj zjutraj v Rim brez vseh identifikacijskih listin in ki je pobegnil po poskušanem atentatu v bližini vežo, so aretirali detektivi, ki stražijo "ministrskega predsednika".

Ko je zadela bomba stran avtomobila, je pospešil šofer naglico ter skušal povoziti Giovaninija, a neka ženska je stopila pred avtomobil, in da ne povozijo nje, je bil šofer prisiljen ustaviti.

Detektivi, ki so se vozili v drugem avtomobilu, so skočili ven ter prijeli napadalca.

Poškodovan ni bil niti Mussolini niti šofer in tudi ne kara in ministrski predsednik se je mirno odpeljal naprej v svoj urad.

Soglasno s povestjo, katero je povedal policiji aretiranec, je Giovanini doma iz Carfagnana, neke vasi na Toskanskem. Zapustil je domovino ter pribežal v Francijo z drugimi komunisti vred, ko so zmagali fašisti. V Franciji, izjavlja policija, je bil aktiven z osnovanjem protifašistovskega gibanja. Včeraj zjutraj je prišel v Rim, pripravljen, da ubije ministrskega predsednika.

Giovanini je vedel, da bo prišel Mussolini, na svoji poti v Chigi palačo, skozi Porta Pia krog desetih zjutraj. Videli so ga govoriti z dvema drugima moškima nekaj časa pred eksplozijo, in ljudje, ki so prišli mimo, so postali pozorni nanje, ker so nosili rdeče kravate. Nihče pa ni pričakoval bombnega napada.

Giovanini je rekel policiji, da ni vedela njegova družina, da se mudi v deželi ter trdil nadalje, da nima nikakih skrivcev ali sozarotnikov. Kljub temu pa išče policija dva moža, ki sta govorila z Giovaninijem malo pred atentatom.

Ko je zapustil Mussolini svoj urad ob enih popoldne ter se prikazal na cesti, je bil to signal za največjo demonstracijo, kar so jih kdaj videli v Rimu (!). Kakih stotisoč ljudi se je zbralo včeraj zvečer na Colonna trgu, da proslave rešitev Mussolinijevega življenja. On sam je imel kratek nagovor. Skoro vsa okna v mestu so bila okrašena z zastavami, italijanskimi in fašistovskimi. Kabinetni ministri in poslaniki so se oglasili pri ministrskem predsedniku ter mu čestitali, da je srečno ušel atentatu.

Preiskava glede atentata se je takoj pričela, in preiskovalni sodnik je prišel k Mussoliniju, da sprejme njegovo izjavo. Mussolini je napisal svojo izjavo lastnoročno na pisalni stroj in jo izročil sodniku.

Med vsemi razredi prebivalstva vlada največje ogorčenje sprito poskusa, da se konča življenje ministrskega predsednika, a Mussolini je ukazal svojim pristašem, da morajo vzdržati javni red za vsako ceno. Opozicijski glavni stani so vsi močno zastraženi, in istotako nekatera inozemska poslaništva.

Ko je bil papež Pij informiran o poskušanem atentatu, se je zahvalil Bogu, da atentat ni uspel. Poslujočemu državnemu tajniku, Monsignoru Pizzardo je rekel: — Hvala Bogu, da je bilo njegovo življenje rešeno.

Razporejen je proti Franciji, kjer se nahajajo italijanski protifašistovski elementi, je doseglo vsled atentata svoj višek. Javno mnenje, katero podpira tudi časopisje, se glasi, da trpi francoska vlada molče v svoji sredi te elemente.

Lisot L'Impero zahteva, naj se zopet uveljavi smrtno kazen za Giovaninija in pozivlja Mussolinija, naj dovoli bolj radikalne odredbe za zavarovanje svojega življenja. Ob istem času pa naj tudi

Ogromni kuščarji v newyorškem zoo.

Par velikanskih kuščarjev počiva v newyorškem zoologičnem vrtnu. — Družina devet čevljev dolgih kuščarjev z Malajskega otočja sega daleč v prazgodovinske čase.

Zgodovinski in prazgodovinski dogodek se je završil včeraj v zoologičnem parku v Bronxu, ko se je zbrala skupina znanstvenikov krog težkih in obširnih zabojev v hiši za reptile ter opazovala paznika Tomeya, ko je spustil v provizorično kletko dva po devet čevljev dolga kuščarja, katerima so znanstveniki dali ime "Varanus Komodoensis".

V skupini znanstvenikov se je nahajal tudi profesor E. R. Dunn, ki je privedel obe živali iz nizozemske istočne Indije. Navzoči so bili tudi izvedenci newyorškega naravoslovskega muzeja, v katerem se nahaja okostnjak najbližjega sorodnika obeh teh kuščarjev.

Najmanj 750.000 let je poteklo izza časa, ko se je razvila ta vrsta, soglasno z izjavo dr. Ditmarsa, kuratorja parka. Živalim pa ni dosti pomagala ta dolga doba razvoja v primeri s človekom, katerega izvor se zasleduje 250.000 let nazaj. Kljub ogromnemu telesu in ostrim zobem, dolgim po en palec, so te živali nerodne ter se težko branijo.

Dr. Ditmars je mnenja, da je to zadnja velika najdba zoologov, ki iščejo po vsem svetu nove vrste živali. Manjše vrste živali sliče nega izvora bodo morda še našli v džunglah, a zasleditev teh dveh živali je najbrž najbližje dosegla fantazijo Conan Doyle-a, ki je spisal slavno bajko "The Lost World".

Prva poročila o Varanus kuščarjih so prišla leta 1912, — je izjavil dr. Blair, novi ravnatelj zoologičnega parka. — Nekateri domačini so videli čudna bitja na otokih Komodo in Flores v Malajskem arhipelu. Rekli so, da so ta bitja dolga po dvajset čevljev.

Ko se je neprestano ponavljala ta povest, je dosegla velikost živali dimenzije dinosavra. Douglas Burden je odšel na posebno ekspedicijsko, da preskribi en eksemplar. S pomočjo domačinov je nastavlil zanke ter končno ujel dva eksemplarja. Tretji, ki je bil več kot deset čevljev dolg, je bil ustreljen in njegovo kožo je prinesla ekspedicijska soboj. Aligator te dolžine bi bil star najmanj 15 let.

Profesor Dunn je rekel, da sta požrla kuščarja na potovanju 30 celih kokoši.

Istočno od Jave, — je rekel dr. Ditmars, — najdemo precej velik otok Flores. Južozapadno od tega otoka leži mali otok Komodo, kakih 22 milj dolg in 20 širok. Beli ljudje so se le redkoke-daj dofačnili tega prostora. Breg je strm in obraščen. Ti velikanski kuščarji se drže na delu brega, ki je zelo strm.

Ederle je plavala v Atlantic City.

ATLANTIC CITY, N. J. 12. septembra. — Gertruda Ederle je vprizorila včeraj popoldne tukaj plavanje, tekom katerega je preplavala nekako dve milj ter prehitela vse moške, ki so plavalji njo. Na poti je tudi pokazala, kako se je prehranjevala tekom plavanja preko Angleškega kanala.

zahteva od Francije izročitev protifašistovskih elementov.

Splošno ljudsko "glasovanje" na Španskem.

Splošno ljudsko glasovanje na Španskem ni znamenovalo dosti glasov. — Delavci se ne morejo udeležiti volitev. — London smeši glasovanje.

MADRID, Španija, 12. septembra. — Vsled dejstva, da je bil včerajšnji dan delavnik, je le malo ljudi glasovalo v splošnem ljudskem glasovanju za nadaljevanje vlade španskega ministrskega predsednika de Riverre. — Ženske pa so glasovale v velikem številu.

PARIZ, Francija, 12. septembra. — Po vsej Španiji se je pričelo včeraj glasovanje, določeno za tri dni, s katerim naj bi se narod izrekel za nadaljni obstoj režima de Riverre. V bistvu rečeno, ni ta demonstracija nikak plebiscit, ker ni nobenega alternativnega glasovanja. Oni, ki se zavzemajo za nadaljevanje vlade de Riverre, so bili pozvani od Patriotične unije, katero je ustvaril de Riverre, naj podpišejo kratko izjavo, v kateri dajejo izraza želji, da se nadaljuje z delom, katerega je razvil direktorat. — Oni, ki niso tega mnenja, se bodo vzdržali tega glasovanja, ker nimajo nobene prilike storiti to. Vsled tega bo izpadlo glasovanje odločno za nadaljevanje diktature.

Takoj nato bo sklicana narodna skupščina, v kateri bodo, kot trdi vlada, zastopani vsi sloji prebivalstva in kateri se bo predložilo v preiskavo in odobrenje vse vladne sklepe.

Ta skupščina bo povsem nova stvaritev. Imela bo le posvetovalne polnomoci, a ne bo mogla vreči urada sedanje vlade.

LONDON, Anglija, 12. sep. — Tukajšnji listi smešijo splošno ljudsko glasovanje na Španskem v prilogi sedanjim diktaturam de Riverre, ker smejo glasovati le oni Španci, ki so za diktaturo. To je razvidno iz objave tukajšnjega španskega konzulata, ki določa način glasovanja za Špance, ki stannjejo v Angliji. Tukaj se poroča, da nasprotujejo španski delavski razredi glasovanju kot ga je odredil de Riverre in da je tudi kralj Alfonz proti diktaturstvu kot obstoja sedaj ter da se zavzema za obnovitev ustavne vlade.

Precej važnosti se pripisuje tudi dejstvu, da je dal kralj generalu Berenguer-u važno mesto v svoji okolič, kajti general Berenguer in de Riverre sta velika sovražnika. Španski diktator je baje pred kratkim rekel:

— Rajši bi se pustil prebosti z mečem, kot da bi podal generalu Berenguer-u roko. — Dosti se omenja tudi dejstvo, da se mudi sedaj pri kraljevski dvojici v San Sebastianu znani španski državnik, grof Romanones, ki je tudi odločen nasprotnik de Riverre.

Evening Star piše: — Izza ljudskega glasovanja, ki je napravilo Napoleona III. francoskim cesarjem, ni bilo še nobenega takega navideznega glasovanja. Nedolžni volilec naj bi dal izraza svoji želji, da se ustvari narodno skupščino, ki naj bi pomagala vladi, sedaj, ko so bile uveljavljene prilično strpljive razmere. Ničesar se ne jamči glede tega, kakšne vrste bo ta skupščina. Vsled tega je to glasovanje le slepilo.

Troje nadaljnjih žrtev prohibicije.

Trije ljudje so umrli vsled učinkov zastrupljenega alkohola in pet nadaljnjih je moralo v bolnico. — Popivanje se je vršilo tri dni v neki koči v Newarku.

Trije moški so mrtvi in pet nadaljnjih se nahaja v bolnici v Newarku vsled zauživanja razredčene denaturiranega alkohola. Pivska orgija se je pričela v sredo in se je končala včeraj popoldne, ko so našli osem nezvestnih oseb v neki koči na Colden Street in Morris Canal v Newarku. Dva moška sta bila že mrtva in tretji je umrl po preteku nekaj minut.

Iz nedoslednih povesti preživelih petih je skrpala policija skupaj njih verzijo o popivanju. — Izvedela je, da je bil eden mrtvih mož znan kot "Whitey" in da sta bila ostala dva James Carlson in Phil Dwyer. Carlson ima baje ženo in dva otroka in je živel v Keelson. Preživeli so izjavili, da nimajo nobenega stalnega doma.

Rekli so, da so kupili denaturiran alkohol v neki bližnji pleskarski prodajalni po 15 centov pint in da so ga razredčili z vodo. S tem so napravili pijačo, ki je krajevno znana kot "smoke". To pijačo so pili, dokler niso omagali. Neki policist je postal pozoren na krike dečkov, ki so videli enega moža ležati v bližini koč. Poklical je ambulanco. Dva od osemih so prevedli takoj v mrtvašnico.

Policija čaka, dokler se ne bo preživelim dovolj razbistril um, da opišejo celi pivski bakanal.

Nemški dakel je zopet moderen.

LONDON, Anglija, 12. sep. — Ponižni nemški dakel ali "dachshund" ki je bil izgnan iz Anglije tekom svetovne vojne, je postal zopet moderen. Importirajo ga iz Nemčije v takih številih, da je sedaj lahko primerjati novo modo z ono, ki se je pojavila v Ameriki glede nemških policijskih psov.

Sovjetske aktivnosti vznemirjajo Poljsko.

RIM, Italija, 12. septembra. — Italijanski listi so včeraj natisnili poročilo, ki je baje prišlo iz Poljske in v katerem se glasi, da se pogaja sovjetska Rusija z Japonsko glede tajne pogodbe za slučaj vojne. Poljska je vznemirjena vsled teh sovjetskih aktivnosti, katere smatra za ogroženje ne le poljske meje, temveč tudi vse Evrope.

Predlagano rusko - japonsko pogodbo so dolgo časa proučevali izvedenci obeh narodov. Cilj

ZDRUŽENE DRŽAVE IN MEHIKA

Predsednik Coolidge se je zopet posvetoval s poslanikom Sheffieldom glede položaja v Mehiki. Razpravljala sta o večjem pritisku na Mehiko, če ne bo izpremenila postav glede petroleja. — Španska zapustila Ligo.

PAUL SMITH'S, N. Y., 12. septembra. — Mehiko vprašanje je prišlo danes zopet v ospredje, ko se je posvetoval poslanik Sheffield s predsednikom Coolidgeom glede zadnjih razvojev, ki so se pojavili vsled izvedenja zemljiških postav v Mehiki.

Konferenca se je tikala v glavnem programu, katerega bo zasledovala vlada z ozirom na tozadevne ameriške interese ter ob istem času tudi volilne kampanje v državi New York.

Ničesar ni bilo objavljenega glede bolj agresivnega programa ameriške vlade, ne da bi temeljno izpremenila svojo politiko napram Mehiki, vendar pa je postalo znano, da je zmagal poslanik Sheffield v raznih točkah, ki bodo prišle na dan v jeseni.

Tukaj domnevajo, da bo mehiška vlada odstopila od svojega prvotnega stališča glede postav tikajočih se petroleja. V tem slučaju bodo zadovoljeni ameriški interesentje.

Če pa bo vlada Callesa vztrajala na svojem prvotnem stališču, bo ameriška vlada "prisiljena" sprejeti odločno stališče ter prekiniti odnose ali započeti s sovražnostmi, da zavaruje ameriško lastnino.

ZENEVA, Švica, 12. septembra. — Španska je obvestila Ligo narodov, da njena delegacija zapušča Zenevo, ker ni dobila trajnega sedeža v Ligi ob istem času kot Nemčija.

Pred več meseci je storila Brazilija isti korak iz istega razloga.

Liga narodov je dobila vsled tega Nemčijo na stroške članstva Španske in Brazilije. Izguba obeh latinskih dežel pa ni za Ligo posebno občutljiva. Nemčija je bilj važna v svetovni politiki kot pa Španska ali Brazilija ali obe skupaj.

Povsem naravno pomenja Španska veliko izgubo, ne le raditega, ker je igrala odlično vlogo v Ženevi, temveč v glavnem raditega, ker je moralna voditeljica večine južno-ameriških dežel. Voditelji Lige izjavljajo, da mora poteči dvoje let predno bosta ta dva naroda dejanski izven Lige ter upajo, da bosta tekom tega časa izpremenila v tem oziru svojo politiko.

Treba si je zapomniti, da bi ostala Nemčija izven Lige, če bi slednja zadostila zahtevam Španske in Brazilije. To pa bi pomenjalo nadaljevanje vznemirljivega kontinentalnega političnega položaja tekom zadnjih sedmih let ter izključilo sedanje upanje, da bo pripust Nemčije vrnil Evropi bolj uravnano in harmonično življenje.

Rusije je, zavarovati svojo zapadno fronto v slučaju napada ter si ohraniti Japonsko kot prijatelja. Ruske tvornice delajo soglasno s poljskimi poročili noč in dan ter izdelujejo velike množine aeroplanov, plina in municije, in so vjeti se hočejo baje poslužiti celotnega armad.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	Lir	100
Din.	1,000	Lir	200
Din.	2,500	Lir	300
Din.	5,000	Lir	500
Din.	10,000	Lir	1000

Za pošiljatelj, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Nakazila po brzojavnem plinu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louie Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

UNIČEN SPOMENIK

Kmalu po koncu vojne so bili postavili v Parizu spomenik, ki je imel predstavljati francosko-ameriško bratstvo, francosko-ameriško ljubezen.

Ko so se pred par tedni Parizani prebudili, so videli na mestu spomenika kup razvalin.

Neznanci so razdeljali in porušili viden znak francosko-ameriškega bratstva.

Na tem mestu smo že večkrat izpregovorili kako besedo o spomenikih, češ, da kamniti spomeniki niso velikega pomena, če ni v sreih utrjen spomin.

x x x x x

Štirideset let so pridigovali Francozi o revanši — o povračilu. Od leta 1872 — ko so jih premagali Nemci, pa do leta 1914.

Beseda "revanša" je bila na jeziku slehernega diplomata, šolskega učitelja, javnega delavca.

Pravila revanše so znali šolski otroci bolj gladko kot očenaš.

Povelje o povračilu se je začelo v kri in meso francoskega naroda.

Po dolgih petinštiridesetih letih so se Francozi res s strahotnimi obrestmi revanžirali Nemcem.

Pomagali jim je skoro ves svet, in v odločilnem trenutku največ Amerika.

Ko so Nemcem uspešno vrnili svoj dolg, ko so jim uspešno vrnili batine, ki so jih v tako obilni meri sprejeli tekom francosko-nemške vojne leta 1871, bi človek domneval, da se bodo tudi napram drugačnim upnikom zavdali svojih dolžnosti, — da bodo naprimer Ameriki z veseljem vrnili izposojeno si svoto, — če ne takoj, pa rečimo v kakih petinštiridesetih letih.

Toda nič in nič.

Ob besedi "dolg" poskoči Francoz kot da bi ga z iglo zbadel.

Ali ni čudno? Napram Nemcem so pol stoletja gojili sovraštvo in ga bodo še par generacij.

Prijateljstvo napram Ameriki se je pa v borih par letih tako ohladilo, da podirajo v Parizu spomenike, ki so bili postavljeni temu prijateljstvu na čast.

Najbrž je dosti lažje vračati batine kot pa dolarje.

ATENTAT NA MUSSOLINIJA

Te dni je bil zopet vpriporjen na laškega diktatorja Mussolinija atentat.

Menda je bil že tretji v tem letu.

Pri prvem atentatu je bilo dokazano, da bi moral atentator direktno krog vogala streljati, če bi hotel Mussolinija zadeti.

Ker dosedaj še ni bila iznajdena puška, ki bi nesla krog vogala, je ostal italijanski diktator nepoškodovan.

Nato je streljala nanj neka ženska.

To ni bil poseben časten atentat, in Mussolini je bil samo na nosu nekoliko opraskan.

Zdravniki so preiskali Mussolinija in atentatorico. Mussoliniju so rekli, da ni nič hudega, o ženski so pa izjavili, da je nora.

V soboto je bilo pa malo hujše.

Ko se je vozil Mussolini v avtomobilu po rimski ulici, je vrgel neki 26-letni Italijan bombo, ki je ranila osem oseb, dočim se ni diktatorju nič zgodilo.

Par minut kasneje je že govoril stotisočeri ljudski množici ter ji zatrjeval, da se ne boji nobenega vruga, ne bombe, ne krogla, ne štileta, kadar gre za dobrobit Italije in fašizma.

Kje je bilo skovana ta zadnja zarota, se zaenkrat še ne ve.

Mogoče so jo skovali Mussolinijevi sovražniki, mogoče pa njegovi prijatelji.

Dobri prijatelji so ponavadi jako iznajdljivi. Včasih si izmislijo dobro reklamo, ki izbornu koristi tistemu, ki je v hudi stiski reklame potreben.

V soboto je laška lira precej padla, je pa zato navdušenje za Mussolinija naraslo.

Če je ene reči premalo, mora biti druge odveč. Narod ne more izkajati brez nadomestil.

Dopisi.

Barberton, Ohio.

Prosim vas, g. urednik, da mi dovolite malo prostora v priljubljenem listu Glasu Naroda. Jaz bi prav rad vedel, kaj je s Slovenci v Ameriki, da tako vztrajno molčijo. Že ves teden nisem videl ne poročila ne dopisa iz kakšne slovenske naselbine. Saj je vendar Amerika velika in tudi novic ne manjka, še v naši barbertonski naselbini je vedno kaj novega, koliko novic mora šele biti po velikih naselbinah, ki štejejo na tisoče in tisoče Slovencev. Žal, da je v Ameriki mnogo Slovencev, ki se ne zanimajo za dopise in jih ne beremo drugače, kakor če so ravno iz njihove naselbine. Seveda je pa tudi mnogo takih, ki čitajo časnik od prve strani do zadnje in pridno zasledujejo vse novice po Ameriki in starem kraju. Da bi pa sami pisali, tega pa ne; vedno je en in isti izgovor, da je treba preveč delati in da so roke pretrde za pero. Jaz mislim, da govorim resnico, če trdim, da bi ne bilo napaka, če bi se dobil v vsaki naselbini vsaj eden, ki bi poročal vsaj važne stvari. Od napredka, dela in zaslužka, kdaj kak pečlar skoči v zakonski jarem itd. Taki dopisi ne bi samo seznanili ameriške Slovence med seboj, temveč bi v govorih ozirih pripomogli do boljšega zaslužka in obstanda marsikateremu Slovincu v Ameriki.

Tukajšnje delavske razmere so take kot že par let. Delamo počasi, zaslužimo pa toliko, da se preživimo, nekateri prav siromašno.

V ponedeljek, dne 6. septembra na Delavski praznik, je tukajšnje društvo Triglav, št. 48 SNP praznovalo dvajsetletnico svojega obstanda. Slavnostne prireditve ne bom opisoval, kajti kolikor je meni znano, bodo to storili drugi dopisniki.

V soboto dne 4. septembra se je v tukajšnji slovenski cerkvi poročila tu dobro znana Slovenka Miss Frances Gradišar z rojakom Mr. Frank Cvete iz Clevelanda. Mlada zakonska se bosta po kratkem poročnem potovanju nastanila v Clevelandu. Mlademu paru želimo obilo sreče.

Jože Hiti.

Sharon, Pa.

Tukaj se je pripetila strašna nesreča. Rojakinja Ana Cimperman, stanujoča v hiši št. 1298 Stanbangu Ave. je hotela zakuriti peč. Ker ji ni hotelo dobro goreti, si je hotela pomagati z gazolinom. Naenkrat se ji je konva gazolina v roki unela ter eksplodirala. Goreči gazolin je oškropil njo in njeno dve leti staro hčerko Mildred. Zbegana mati je hotela rešiti otroka ter pohitela vsa v plamenih na prosto. "Rešite mi otroka, rešite mi otroka!" je kričala. Sosedje so prihiti na pomoč ter pogasili ogenj. Mater in otroka so vsa ožrta odvedli v bolnišnico. Otrok je bil takoj mrtev, mati pa

Rad bi izvedel za naslov rojaka MARKUS KOVAČIČ. Leta 1910 sva prišla skupaj v Ameriko. Kdor rojakov ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Schweiger, Adolph, W. Va. (4x 13—16)

PRODAM FARMO

160 akrov, 2 konja, 2 kravi, 2 prešiča, kokoši, 40 ton sena, 10 slame in nekaj pridelkov, vse orodje za \$4,200; takoj \$1,800, drugo po sto na leto in obresti. Pojasnila daje:

Jakob Stiegel,

R. D. 2, Schenectady, N. Y.

naslednjega dne. Trupli ležita v novem Slovenskem Domu, ki je bil odprt dne 6. septembra. Pokojnica je bila ena prvih delničark našega doma. Bila je članica društva št. 262 S. N. P. J. Stara je bila 24 let.

Naj v miru počivata!
Poročevalec.

JUGOSLAVIA IREDENTA

V Zader

pripeljejo te dni iz Trsta italijanski voskošolci za Dalmacijo na menjene italijanske knjige. I. Zadra bodo potem romale v knjižnice med Italije v Dalmaciji.

V vse občine pridejo podeštati. V prihodnji seji ministrskega sveta se bo sklepalo o načrtu, k določa podeštate za vse občine brez razlike. Tako pridejo podeštati tudi v vse občine s prebivalstvom nad 5000. Trst, Gorica, Pula, Idrija itd. dobijo podeštate. Baje pa dobijo načelniki večjih občin naslov komisarja ali guvernerja.

Centralna mlekarina v Trstu

se odpravi najbrže v letošnji jeseni Poročila naznanjajo, da je že bil pravljen načrt za ureditev poslovanja, da je potreben kapital na razpolago in so vse predpriprave rešene tako, da bo tržaško mesto v kratkem dobro preskrbljeno s svežim mlekom. Mlekarina bo oddala jala na dan okoli 500 hl mleka. Pri centralni mlekarini mora so delovati seveda tudi slovensko za družništvo in bodo dobro organizirane mlekarne zadruge prinašale kmetovalcem primeren dobiček.

V sežanskem okraju

je bilo po italijanskem ljudskem štetju 1921 prebivalstva 27,802, italijanskim občevalnim jezikom 848, s slovenskim 26,774, govore tudi italijansko 1203, tujecev je bilo 148. Sežana je takrat izkazala 1655 prebivalcev, med temi 1595 Slovence (53, ki govore tudi italijansko) in 9 Italijanov. Komen je štel 2278 Slovencev in 21 Italijanov. Nabrežina 1310 Slovencev in 486 Italijanov, občina Nakle 2340 Slovencev, 130 Italijanov. Štanjel 1071 Slovencev, 7 Italijanov, Lokev 1229 Slovencev, Tomaj 1359 Slovencev in 1 Italijana.

Za neodvinost Zadra

se bori "Il Popolo d'Italia". Treba nekaj storiti, da bo Zadrmo mogoče sanirati lastno gospodarsko situacijo in se dokopati do neodvinosti. Fašistovski svet hoče imeti Zader za trgovsko mostišče napram Jugoslaviji in Balkanu. moralo bi se skrbeti za tujski promet in za uveljavljanje peljedškega zaledja. Naj se izkoristi zadrška svobodna cona in stori vse, da se bo mogel Zader vzdrževati sam in ne bo živel na račun Italije. ... Kakor na Reki, tako vedo dobro tudi v Zadru, da bi mesto v jugoslovanski pripadnosti samo po sebi izbornu uspevalo. Italija pa je hotela imeti Zader, zato je njena dolžnost, da plačuje zanj vzdrževalne stroške.

Dopolnilna šola v Idriji

Rimska vlada je ustanovila za Idrijo dopolnilno šolo, ki se odpravi 1. oktobra t. l. Ali naj bo ta šola nadomestilo za odpravljene realke?

Enako dopolnilno šolo dobi tudi Trbiž.

Razne vesti.

Velika poplava v Koreji.

Vsled silnega deževja je poplavljen večji del province Chuseihokudo v Koreji. Silne in nenadoma narasle vodne mase so odnesle na stotine hiš in ljudskih žrtev.

Preveč realistično.

Znana je zgodba, kako je neki angleški mornar v gledališču splezal na oder, ko je videl, kako neusmiljeno muči mož svojo ženo in v mnenju, "da gre zares", moža na vse pretege premikastil. Oni dan pa se je v enem londonskih gledališču pripetilo nekaj sličnega. Igralec namerava izvršiti samomor. V ta namen zleze na obzidek, da bi se vrgel v Temzo. Ravno ko je imel namen, izvršiti svojo namero, je neka žena v parterju skočila pokonci ter prišla vptiti: — Držite ga! — Na srečo pa je nadaljni potek igre tak, da prijatelj odvrne samomorilskega kandidata od njegovega sklepa in tako se je razburjena žena kmalu pomirila.

Kondylis.

Jurij Kondylis se je udeležil leta 1919 na Ruskem boju zoper boljševike. Še istega leta se je bojeval v Mali Aziji zoper Turke, pri čemur se je zopet odlikoval. Po volilnem porazu Venizelosa 1. novembra 1920 je bil primoran zapustiti vojaško službo. Umaknil se je v Carigrad, kjer je deloval 2 leti marljivo za Venizelosa. Meseca septembra 1922, ko je videl, da je položaj polkovnika Plastirast trden, se je vrnil na Grško, kjer je bil imenovan za divizijskega komandanta na Kreti. Meseca oktobra 1923 je zatrl tam pokret pristašev kralja. Nato so ga zopet kot divizijskega generala odslavili in jel se je boriti za izpremembo režima.

Pri volitvah leta 1923 je bil izvoljen z vso svojo kandidatno listo ter dobil v prvi republikanski vladi portfelj vojnega ministra, vsled difference s Papanastazijem je pozneje demisioniral ter bil nato proklamiran za šefa nacionalne republikanske stranke.

V Mihalakopulosovem kabinetu je imel resort notranjega ministra. Obenem s tem kabinetom je koncem julija 1925 odstopil vsled državnega udara generala Pangalosa odstopil.

Svovoda ali smrt.

Pred pariško poroto se je vršila e dni obravnava proti nekemu Sauvagnatu, ki je bil obtožen umora, ropu in požiga. Med obravnavo je zatrjeval mož neprestano in energično, da ni kriv. Porotniki so vsled tega upoštevali olajševalne okoliščine, ter ga obsodili, mesto na smrt, na dosmrtno ječo. Po proglasitvi sodbe je Sauvagnat vstal ter rekel sodnikom: — "Ne sovražim vas, zakaj, vi mislite, da ste napravili svojo dolžnost. Nedoroden sem kljub temu jemljem vašo sodbo na znanje. Toda, če me smatrate krivim, bi me bili morali obsoditi na smrt!"

Ko ga je opozoril nato sodnik, da ima še tri dni časa, da vloži ničnostno pritožbo, je odgovoril: —

"Vložil bom ničnostno pritožbo samo pod pogojem, da bom obsodjen na smrt!"

Sauvagnat je protestiral tudi napram svojemu zagovorniku proti temu, da se upošteva olajševalne okoliščine. Zadeva se ni rešena.

Papeški nuncij kot avijatik.

Papeški nuncij Paceeli je prišel z aeroplanom v Vratislavo, kjer je prisostvoval tamošnjemu zborovanju katolikov.

Tragičen konec ljubezni 15-letne dekle.

Petnajstletna Vaska, lepa patirica iz Krivogaštova, sedi na zatožni klopi. Vaska je pasla krave, svinje, ovce. V bližini je pastir, ki se vse na paši ne pripri ti. . . Nastopile so posledice. Lepa Vaska si ni upala tega priznati niti materi niti svojim prijateljem. Obupavala je. Prišel je usodepolni dan. Lepa Vaska je odšla v gozd, s seboj je vzela svojega zvestega prijatelja iz šume in gozdov — psa čuvarja. V gozdu je porodila. . . Pozneje so našli na tem mestu ostanke njenega deteta, tu glavo, tam kos noge, tam zopet kos hrbta. . .

Državni pravdnik jo obtojuje, da je vrgla dete svojemu psu, ki ga je deloma požrl, deloma raztrgal. Vaska pa trdi, da je pustila po porodu dete na mestu, šla pa vodo, da opere dete in sebe, medtem pa je pes dete raztrgal in deloma požrl. Devojka vztraja trdo, vračnatno pri svoji trditvi. Svoje ljubimec pa ljubi tako, da ga ne če izdati, ker se ji zdi dovolj, da zadene kazen njo in noče spraviti v ječo tudi svojega dragoga. V se danjih časih pač pravi čudež. Obravnava je bila preložena.

Strašna rodbinska tragedija

se je odigrala te dni v vasi Malešici pri Plzinu. Sin bogatega kmetarja Šafarja je poročil pred 7 leti dekleta, ki mu je prineslo v hišo doto 50,000 kron. Sprva so živeli mlada žena, njen mož, njegov oče in njegova mati v najlepši harmoniji, pozneje pa se mlada žena nespela samo s starima dvema, temveč tudi s svojim možem, ker je postajal hujši alkoholik. Več let so živeli v sovraštvu in prepirlu, te dni so končno sklenili mož, tast in tašča, da spravijo Heleno s poti. Svoj načrt so izvedli na izredno bestialen način. Mož je napadel Heleno s železno lopato, njegov oče z ojesom in pobila sta jo na tla, tašča pa ji je zila velik lonce vrele vode na glavo. Na strašen krik mučene žene, ki se je zvijala od bolečin, ji je prihitel na pomoč domači hlapec, ki je udril v sobo skozi okno, toda prišel je prepozno.

Žena, ki je imela po telesu vse polno ran od udarcev z lopato in ojesom ter strašne opekline, ter vrhu tega polomljenih več reber in pretresene možgane, je par ur nato umrla. Mladega Šafarja in njegovo mater so zaprli, starega so pustili na svobodi, toda naslednjo noč si je prerezal žile in izkraval.

Peter Zgaga

Iz Anglije prihaja zanimivo poročilo, ki se tiče spominov starega igralca Arthura Roberta. Roberts je namreč objavil svoje spomine, v katerih se precej bavi s kraljem Edwardom, ki je bil ujeta dni še valeski princ. Roberts pravi, da se je princ skoro vsako noč preoblekel v civilno obleko ter hodil po londonskih gostinah. Pri tem je pil brandy ali pa šampanjca. Princ je rekel, da je bil pri tem njegov glavni namen spoznavati ljudi.

Med prince in navadnimi smrtniki ni posebne velike razlike. Le malokdo vam bo rekel, da gre v gostilno zastran pijace. Skoro vsak vam bo rekel, da gre edinole zastran družine in da se malo razvedri. Toda zastran družine in razvedrila so morali že marsikoga domov prineesti.

Iz San Franciscu mi piše rojak: "Pred kratkim sem čital oglas, da išče nek mladenič nevesto. Mladenec pravi, da govori slovensko, hrvatsko, italijansko, angleško in nemško. Jaz mu želim dosti sreče, obenem mu pa to-le povem: Ko se bo enkrat oženil, bo junak, če bo en sam jezik zmagal. Kaj ne, Zgaga?"

Z današnjim dnem se je začela šola za otroke.

Z današnjim dnem so se začele počitnice za stariše.

Znanstveniki so dognali, da je v doma napravljenem kruhu pol procenta alkohola.

Rojak je rekel: — Čital sem tisto poročilo, — in mi je jako ugajalo. Pol procenta alkohola seveda ni dosti, nekaj je pa vendarle. Takoj sem naročil ženi, naj speče hlebec kruha. Ko sem prišel zvečer domov, sem pojedel ves hlebec. Nič ne rečem, dober je bil. Toda naslednjega jutra sem rekel ženi, naj za vsak slučaj kotliček pristavi. . .

Po Varšavi je krožila dva dni govorica, da se je bivši poljski zunanji minister Aleksander Skrzynsky zaročil s Fordovo hčerjo.

Na ponovna vprašanja je dobilo poljsko časopisje iz Detroita odgovor, da Henry Ford sploh nima nobene hčere.

Najbrž je bila stvar taka: Poljski zunanji minister je kupil Fordovo karo, ki je splošno znana pod imenom Liza.

Najbrž je minister brzojavil "Fordovo Lizi imam". Vsled česar so Poljaki domnevali, da se je poročil s Fordovo hčerjo Lizi.

L. 1925 se je uporabilo v Združenih državah več mleka kot kdaj prej.

Da, mlečni punč je izvrstna pijača.

Avtomobilne nesreče so že tako splošne, da bi bilo treba v pesmrt-nico tistega, ki ga je povozil avtomobil, zapisati:

"Pokojnik je umrl naravne smrti".

Časopisje poroča z debelim naslovom:

— Francoz se je premislil in ne bo preplaval Angleškega kanala.

To je vrjetno in umevno. Francozi že itak jako težko plavajo v svojih domačih vodah. Kamorkoli se pa podajo izven svoje domovine, jim morajo priti drugi na pomoč.

V mestu Speyer imajo muzej posebne sorte: muzej za vino. V tem muzeju so vsakovrstna vina, po sto, po dvesto let stara in še več. Posebno pozornost vzbujajo steklenica vina, ki je še iz rimskih časov, torej stara nad tisoč let.

Amerikanci čitajo z nasladi o tem, vinskem muzeju. Čudijo se sto, dvesto, tisoč let staremu vinu. Naposled si pa mislijo: — Ah, kaj nam mar! Vsak je lahko zadovoljen, komur ga je par kvartov od lanske jeseni ostalo.

Po 4% obresti

za vloge na

SPECIAL INTEREST ACCOUNT

Nashe mesečno obrestovanje je ugodno ne samo ako vložite, temveč tudi ako dvignete. Obresti plačamo za vse pretekle mesece do konca onega pred dvigom. Zato priporočamo vlagati denar pri nas tudi onim, ki ga nameravajo v kratkem zopet dvigniti.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

IZBIRANJE POKLIKA. — NASVET STARIŠEM.**U. S. Civil Service.**

1.

V seriji člankov, v katerih opisujemo razne oblike in poklice s poglavitnim namenom, da služijo starišem kot navodilo za bodočnost svojih otrok, ne sme seveda izostajati kratek pregled o vladni ali — po naše — državni službi. Ameriški izraz za isto je Civil Service. Ta služba more biti federalna, državna ali občinska. V tem članku se oziramo na federalno službo.

Vlada Združenih držav je največji delodajalec na svetu. V sistemizirani federalni službi je danes skoraj pol milijona nameščenec in letni delovni obrat (labor turnover), t. j. skupna svota novih in izstopajočih nastavljenec, znaša 50.000.

Kaj je treba za vstop v federalno službo? Pred vsem mora kandidat biti ameriški državljan. Le v prav malo slučajih je inozemec v Združenih državah dobil kako vladno službo — le, kadar je nujna potreba zahtevala nastavljenje večjega števila uradnikov ali pa v slučaju, ko je bil nastavljen kak inozemec, ki slovi kot specialist v kakki stroki, za katero ni bilo mogoče dobiti kvalificiranega ameriškega državljana. Ali vsi ti slučajni so preveč redki, da bi o njih kaj več omenili.

Kdor namerava vstopiti v federalno službo, lahko stori troje: naj se poda na poštni urad, kjer drži sezname vseh razpisanih mest, ali pa naj piše tajniku okrožnega urada za federalne službe, ali pa naj se poda ali piše na Washingtonski urad. Od teh uradov bo dobil natančne informacije in navodila.

Predno dalje razpravljamo o tej točki, treba reči par besed o komisiji za federalne službe (Civil Service Commission) in o zakonu o federalnih službah (Civil Service Law). Ta poslednji je bil vzakoničen leta 1883 in vrha mu je bila, da se v znatni meri odpravijo zla, ki so nastala iz takozvanega "spoils" sistema, po katerem je vladajoča stranka delila uradniška mesta med svoje favorizirane, čisto brez ozira na njihovo kvalifikacijo. Nasproti "spoils system" se zakon osniva na "merit system"; vsak državljan more biti nastavljen, proti kateremu ni ugovora radi težkih moralnih ali telesnih hib in ki more uspešno položiti predpisani izpit.

V zmislu imenovanega zakona predsednik Združenih držav imenuje tri "Commissioners", ki tvorijo takozvano Civil Service Commission, glavni izvršilni organ zakona o nastavljanju federalnih uradnikov. Le dva komisarja smeta biti pristaša iste politične stranke.

Komisija razpisuje tekmovalne izpite (competitive examinations) ki naj ugotovijo sposobnost kandidata, ali niti ne imenuje niti ne odstavlja uradnikov. Ta oblast je v rokah predsednika Združenih držav in načelnikov ravnih vladnih departamentov. Komisija poskrbuje za objavljanje razpisanih izpitov, tako da široko občinstvo izve, da se bo obdržal izpit, za kakšno uradniško mesto in kje, in obvešča kandidate, ki so se podvržli izpitu, o njihovem uspehu ali neuspehu. Uspešni kandidat je nato vpisan v seznam sposobnih kandidatov (eligible list). Čim treba izpolniti kako mesto, izpraznjeno radi smrti ali odpusta oziroma iz kateregasilodi drugega vzroka, se dotični vladni departament obrača na Civil Service Commission. Ta pošilja imena treh sposobnih kandidatov, njihove slike in listek, vsebujoči njihov osebni opis. V tem listu ni nikake postavke, iz katere bi bilo razvidno, h kateremu plemenu, narodnosti, veri ali politični stranki spada kandidat.

Izkušeni kandidat ostane v ka-

kalni listi leto dni; ta doba se imenuje "period of eligibility" in začenja od dneva, ko je bilo ime kandidata vpisano v seznam (eligible list). Ali mogoče je, da se veljavnost vsega seznama podaljša za nadaljnjo dobo, ako po mnenju komisije službene okolnosti tega zahtevajo.

2.

Izpitni in kvalifikacije. — Osrednja oblast za federalne službe, takozvana Civil Service Commission, razpošilja objave o izpiti in kvalifikacijah na trinajstotisoč okrožij, v kateri se deli Civil Service. Ta okrožja vsebujejo vsega skupaj 27 državnih, okrajnih in mestnih podružnic. Objave se razpošiljajo tudi na 1800 knjižnic, 500 vseučilišč in drugih šolskih zavodov, 50 radio postaj, na organizacije, kot so Y. M. C. A. in K. C., časopise, revije, profesionalna in znanstvena društva. Ako značaj izpita upravičuje, se razpis objavlja tudi trgovskih zbornicah, delavskim organizacijam, agencijam za pisalne stroje, sploh vsaki skupini, kjer objavljanje o razpisnem izpitu utegne privabiti najboljše kandidate za določeno službo. Vlada hoče zagotoviti si najboljše moža ali ženska, ki ga more dobiti ob določeni plači. Zgalibog plača ni vedno zadosti dobra, da bi privabila zaželjene specialne ali tehnične izvedence. Ni težko dobiti stenografe in druge pisarniške sile, ali visoko specializirane ljudi je že težje dobiti. Razum navedenih načinov objavljanja razpisov, se Civil Service poslužuje tudi filmskih obvestil v kinematografskih gledališčih, o glasov v gledaliških programih letakov, posebnih člankov v časopisih, okrožnic in razstav. Tako se v Philadelphijski razstavi nahaja baloptikon (avtomatični stereoptikon), ki prikazuje vse vrste federalnih služb.

Za bolj navadna uradniška mesta, kot so ona pisarniških nameščenec, stenograf, knjigovodja itd., ne pa za mesta visoke kvalifikacije, ki zahtevajo izredno izkušnjo in izobrazbo — se obdržujejo skupni izpiti (assembled examinations). Kandidat, ki se hoče udeležiti teh izpitov, dobi pristopnico (admission card), ki ga upravičuje do izpita v navedenem kraju. Seveda on mora odgovorjati gotovim predpogojem. Na primer, je mogoče, da je premlad ali prestar, v katerem slučaju ne dobi pristopnice za izpit. Pogojna starost sega navadno med 18. in 55. letom, ali obseg je različen po poznavanju dela, ki ga dotična služba predstavlja.

Kvalifikacije so seveda različne po značaju službe. Popolnoma pogrešno je naziranje, da je kandidat smatra kvalificiranim, ako zna pravilno odgovoriti na gotovo število predloženih vprašanj. Za nekatera mesta se zahteva pismeni izpit in za nekatera izkušnost in dokaz o dovršenem uspehu. V nekaterih slučajih se preizkuša telesna sila, dočim v drugih se poizveduje po osebnih kakovostih kandidata. Z drugimi besedami, nekatera mesta predpostavljajo olitano obnašanje, druga telesno spretnost. Urjenost v računstvu, pravopisju zemljepisju, druga strokovnjaška znanje in posebnih strokah itd. Isti izpit ne bi mogel veljati za vse te vrste. Dejstvo je, da je značaj izpita različen malone za vsako vrsto nameščenja. Stric Sam ima na razpolago najrazličnejše vrste služb. On izdekuje zemljevide in vodokaze, pazi na hranila, upravlja pošto, kuje denar in tiska novčanice, koplje kanale gradi ladje, čuva gozdove, namaka pušavo, se zakopava v zemljo, leti po zraku, proučava zdravstvo itd. In trudi se dobivati najspodobnejše delavce za vsa ta razna dela.

Za bivše vojaške svetovne vojne veljajo neke prednosti. V zmislu takozvanih Veteran Preference Acts se je 365.000 bivšim vojakom pripoznala pravica do prednostnega kandidata za federalne službe. 224.000 kandidatov se je kvalificiralo in bilo v čakalni listi za imenovanje, ali le četrtina izmed teh je bila imenovana. Prednost veteranov obstaja v tem, da za nje ne veljajo nekatere omejitve glede starosti višine in teže, niti določbe, ki zahtevajo neko gotovo proporcijo federalnega uradništva napram prebivalstvu posrednih držav. Veterani uživajo tudi nekatere druge prednosti manjše-ga značaja.

3.

Imenovanja brez izpitov. Stric Sam ima tudi mnogo mest, za katera se ne razpisujejo nikakoli tekmovalni izpiti. Izmed takih razpisanih mest so ona, za katera predsednik Združenih držav sam imenuje svojega izvoljenca. Tako predsednik Združenih držav imenuje vse poštarje (postmaster), prvega, drugega in tretjega razreda; kongres mora ta imenovanja potrditi. Tudi najvišja mesta sploh se izpolnjujejo potom direktne imenovanja (appointment) s strani predsednika. Taki viski uradniki kot tajniki (ministers), njihovi pomočniki (Assistant Secretaries), priseljeniški komisarji, načelniki mnogih federalnih uradov so izven Civil Service. Nadalje ima vsak departament svojo posebno listo mest, ki se izpolnjujejo brez predhodnega izpita. Nekatera taka mesta po zahtevajo predhodno strokovno prakso. V ta razred spadajo na pr. takozvani field agents, strokovnjaki poljedelskega departamenta, ki v svojem delokrogu demonstrirajo znanstvene poljedelske metode, in razni drugi. Nekatera imenovanja so tudi začasna, kot na pr. predelavcev na gradnji cest. Dninarji tudi ne spadajo v Civil Service. Tako nastavljajo v mornarici kuhare, natakarje, kuhinjske pomočnike, perličnike in enake brez predhodnega izpita.

Civil Service Commission ni nikakoli zvezi s šolami ali dopisujočimi tečajji, ki pripravljajo kandidate za izpit, in odklanja vsako informacijo o takih šolah. Zastopniki takih šol niso upravičeni ogledati si izpitne pole kandidatov. Aventične informacije o izpiti jih je dobiti le od United States Civil Service Commission ali od tajnika okrožnega urada in to brezplačno. Komisija ni nikakor odgovorna za to, kar take pravljalice navajajo v svojih oglasih.

HAAS IZPUŠČEN

Kakor je bilo pričakovati, se je hakenkreuzlerski preiskoval. sodnik Koelling v Magdeburgu uprnil predlogu zagovornika industrijalca Haasa, naj njegovega klijenta izpusti iz preiskovalnega zaporja, ker so priznanja morilec Schroederja in njegove ljubice jasno dokazala njegovo nedolžnost. Radi odklonitve preiskovalnega sodnika so zagovorniki apelirali na priživni senat, ki se je sestel pred kratkim ob osmih dopoldne. Posvetoval se je cele štiri ure. Šele opoldne je bil razglašen odlok, s katerim se Haas izpušča iz preiskovalnega zaporja.

Po Magdeburgu se je ta vest bliskoma razširila. Pred sodnijo se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je nestrpno čakala, kdaj pride Haas iz zaporja. Ko se je Haas prikazal, so mu ljudje, med katerimi je bilo tudi mnogo dosedanjih pristašev hakenkreuzlerjev, priredili burne ovacije. Haas so njegovi prijatelji in znanci kar obisipali s čestitkami. Bil pa je vidno izčrpan in je komaj govoril. Znatno je shujšal, lasje so mu osiveli. Njegova popularnost pa je radi krivičnega preganjanja zaslepljenih političnih nasprotnikov znatno narasla, kar mu je brez dvoma koristilo tudi pri poslu, tako da bo dobil vsaj malo materijelno zadovoljenje za po nedolžnem prestane duševne in telesne muke.

PODROBNOSTI O EKSPLOZIJAH

Municipijska tvornica na otoku Cseplu pri Budimpešti, ki je postala žrtev silne eksplozije, je bila v prejšnji monarhiji podjetje velikega stila. Stopnjevala je so širili in izpopolnjevali, da je ob početku svetovne vojne lahko v polni funkciji ustrezala potrebam avstro-ogrski armade. Zaposlenih je bilo v njej 30.000 delavcev, ki so izdelovali poleg municije tudi ogromne količine mesnih konzerv. Podjetje so namreč izpopolnili z velikimi mehaničnimi in kemičnimi delavnici, da je lahko ustrezalo avstro-ogrski armadi z vsemi potrebnimi dobavami: v municiji, konzervah in vojaških transportnih sredstvih.

Prevrat pa je podjetju prizadel domala popoln polom. Obrat se je ustavil. Romuni so tvornice demolirali ter odvedli materijala za 1600 vagonov. Zadnja leta je bilo v tem podjetju zaposlenih 400 delavcev, ki so ustrezali potrebam madžarskega vojskovanja.

Poročila navajajo, da je izbruhnila prva eksplozija ob 6.40 zvečer ter se iz skladišča municije, kjer je nastal ogenj, razširila na ostala tri skladišča, ki so tekom polure po vrsti sfrčala v zrak. Detonacije so bile strašne in njih učinek silovit. Številne hiše in poslopja tvorniškega kompleksa so se porušila na mah. Zračni pritisk je bil tako silen, da je Donava, ki teče v bližini, vzvalovila v dva metra visokih valovih, kakor da bi jo bičal orkan.

Eksplozija se je čutila dvajset km naokrog kakor močan potres, ki je drobil okna ter omajal hiše, da so zavezale razpoke. Naravnost nepopisna pa je bila panika v Budimpešti. Ljudstvo je takoj po prvi detonaciji začelo bežati na ulice kakor ob sordnem dnevu. In pozno v noč so iz bližine otoka hiteli v mesto zmedene kolone beguncev, voz in avtomobilov.

Reševalna dela so bila splošna silno otežkočena radi splošne zmede, še bolj pa radi bližine dveh skladišč, založenih z eksplozivom, katerih eksplozija se je tudi pričakovala, zato si nihče ni upal tvegati življenja z reševalnim delom. In zato tudi še ni ugotovljeno število žrtev. Kolikor je znano, je mrtvih 24 policijskih rekrutov, ki so bili na straži, a mnogo je pod ruševinami pokopanih delavcev in uradnikov, ki so se ob času eksplozije nahajali v kantini in v območju tovarniškega kompleksa. Nad tristo ranjenih so rešili oddelki takoj po eksploziji prevedli v bolnice in evakuacija otoka se je nadaljevala vsa noč.

Ni še poročila, ali se je v tovarni, ki je od kraja nesreče oddaljena jedva 800 metrov, rešilo vseh 1000 delavcev, ki so bili ob času eksplozije pri delu.

Vzrok eksplozije še ni dognan. Vsekakor pa vrhovno policijsko glavarstvo ne izključuje možnosti, da je bil izvršen atentat. Možna je tudi, da je iskati vzrok nesreče v neprestanem slabem vremenu, ki je povzročilo vlažnost. Radi vlage so se torej v skladišču pod zemljo vnele snovi, izpostavljene trohnenju, nakar so se zapalili nekateri eksplozivi.

Samomor.

V Gorici se je ustrelil 45-letni Alojzij Čevnjak iz Sežane. Žaloval je po svoji ženi, ki mu je pred kratkim umrla in izjavljal sorodnikom, da ne more več živeti.

COSMOPOLITAN THEATRE
Columbus Circle
OTVORITEV DANES ZVEČER
PONDELJEK, 13. SEPT.
MITZI
v svojem največjem uspehu
NAUGHTY RIQUETTE
Nova opereta — skladatelj Oscar Straus.
Zbor 100 izvešanih glasov s **STANLEY LUPINO**.
Vsak večer ob 8.30. — Popoldan ob četrtih in sobotah ob 2.30.

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRŽAVAH

MODERNI ALKIMISTI

Pred kazenskim senatom v Monakovem se te dni zagovarjajo trgovci Hans Unruh iz Berlina in njegov sodnik Reinhold Krausenbaum radi izredno drzne prevare. Moža sta se pečala s pridobivanjem zlata iz soli. Unruh je namreč izumil nekakšno manipulacijo z električnimi žarnicami, žarnicami, med katere je stresel na papir nekoliko zrn soli, potem to sol vrtil tja in sem in čez nekaj časa izjavil, da so se ta zrna izpremenila v zlato. Na koncu vsake take demonstracije je prizgal neki prašek, in ko se je smrad razkadi, je izjavil, da so zrna solenega zlata vsem dostopna za preiskavo.

Našli so se lahkoverni ljudje, ki so sleparjema nasledili. Že v aprilu je naprimer položil ob teh demonstracijah frapirani berlinski trgovec X. 53.000 mark za fundacijo ter povabil še dva svoja tovariša, naj priskočita z denarjem podjetju na pomoč. Oba sta bila prepričana, da bo stvar nesla in sta vložila v podjetje lepo vsoto svoje imovine. Slednjič se je dal premamiti tudi neki arhitekt, ki je žrtvoval 2000 zlatih mark, tudi on seveda v svetem prepričanju, da postane v kratkem milijonar in da bo lahko pozneje živel samo od obresti od svojega deleža.

Največjo lumparijo pa je Unruh zagrešil s tem, da je dal pobudo za ustanovitev študijskega društva v Stuttgartu, ki naj bi preiskalo njegov izum ter podalo o njem strokovnjako mnenje. To društvo je priskočilo alkimistu na pomoč s 27.000 zlatimi markami in Unruh je imel nad člani društva toliko vpliv, da so bili vsi prepričani o resničnosti njegovih prepričevanj. Slednjič pa se je upnikom vendar zdelo, da morajo predolgo čakati na zlato delež in so prijavili zapeljivca sodišču. Policija je Unruha in pomočnika Krausenbauma zaprla ter ju postavila na zatožno klop. Glavni obtožbenec Unruh priznava svoje sleparske manipulacije, njegov tovariš pa pravi, da je nedolžen. Razprava še ni zaključena, nobenega dvoma pa ni, da bo obema sleparjema prisnela zasluženost ječa, a osleparjenim inteligentom primerno blamaža.

NOVA AFERA CARLIER

V Požarevu je zaprt francoski stotnik Carlier, ki je umoril, kot znano, pred kakimi dvema leti v nekem beogradskem hotelu svojega prijatelja, švicarskega trgovca Isselija ter bil zato obsojen na 20 let ječe. Te dni je pobežnil iz ječe več kaznjencev. Radi tega je bila odredjena stroga preiskava vseh celic. Ko je stopila komisija v Carlierjevo celico, je Carlier prebledel kot zid. Vzrok je bil kmalu pojasnjen: Komisija je našla pod njegovo posteljo več finih spiralnih pil, s katerimi je nameraval prepliti Carlier omrežje na oknu. Preiskava je nadalje ugotovila, da je pristal že več dni vsako noč ob Donavi pri Dobrovici skrivnostno motorni čoln, ki je po 1 do 2 urnem čakanju zopet izginil. Čoln je prihajal očitno iz Romunije. Domneva se, da se je dogovoril Carlier s prijatelji, da mu pomagajo pobežniti iz ječe.

Ta slučaj dokazuje jasno, da je imel Carlier pri drami v Palace hotelu sokrvice. Kajti prav tako skrivnostno, kot je izginil po umoru samokres, je čakal doslej vsako noč pri Dobrovici motorni čoln. Carlier se na vsa vprašanja cinčno smehlja ter odgovarja, da ničesar ne ve. Preiskava se nadaljuje.

Brezsrčna mati.

Orožništvo poljskega mesteca Grojec je izvedelo, da je neko starejšo dekle umorilo svoje nezakonsko dete. Ko so prišli orožniki v njeno stanovanje, so opazili, da brezsrčna mati baš kuha truplo svojega deteta v velikem loncu na štedilniku. Mati je priznala, da je hotela dete skuhati in pojesti, da skrije sledove svojega zločina.

ANGLEŠKI DETEKTIVSKI SISTEM

Ta beseda pomeni toliko kot londonsko policijsko ravnanje. Londonska policija slovi kot najzgodnejša na vsem svetu. Tako vlnudnega, prijaznega in postrežljivega policaja ne dobiš nikjer kot samo v Londonu. Njih število znaša dvajset tisoč, v štiristopih bi ta armada korakala mimo tebe poldrugo uro.

Na Scotland Yardu se nikoli ne prikaže pismonoša, pač pa odpremi glavna pošta vsak dan dva polna poštna voza poštnih pošilk naravnost tja. Tisoče in tisoče ljudi vsak dan pošilja pisma policiji. Namisljeni detektivi pošiljajo svoja misljenja o kakem zločinu, tiralcu itd., potem pišejo razni noreci, ki so odkrili zarote proti državi, anonimna pisma prijatelji, ki navajajo podatke o kakemu umoru, žene ovajajo pobegele možje itd.

Dva voza plev vsak dan! Koliko je zrna v njih? Toda prebrati morajo vsako stvar in zabeležiti, celo anonimna pisma se ne zavžejo. Izkušnja uči, da se ravno v takih pismih dostikrat nahajajo informacije neprecenljive vrednosti.

Pošto sortira posebni oddelček ter nato odda raznim departamentom. Sam predsednik policije Sir Horwood prejme več sto pism na dan. Te najprej odpre njegov tajnik, ki jih potem po vrednosti predloži predsedniku.

Posebni zavoj pisma pa oddajo poglavarju detektivskega oddelka — to so pisma razposlanih tajnih policistov iz cele države, ki so pisana s tajno pisavo, znano samo njegovemu oddelku.

Odkar je radio v splošni uporabi, se je število pism še zvišalo. Opis marsikaterega morilec so že poslali v svet potom radia in ta ali oni poslušalec je videl kako osebo in piše o tem. Ta ga je videl na promenadi v Eastbournu, drugi v kakem prvostopenem restorantu v Londonu, oni zopet poroda, da je v Berwicku igral golf, ali pa se izprehajal ob morju v Liverpolu, ali pa ga je videl v ekspresnem vlaku te in te linije, tako da je bil zasledovani morilec hkrati na sto krajih.

Toda eden od vse te množice je pa morda le pravi, zato Scotland Yard ne more zbirati, pač pa so pol ure po prejemu takih pism vsa policijska oblastva navedenih mest o tem obveščena.

Anonimna pisma prihajajo navadno dvojne vrste, tako od ljudi, ki radi reda stvar naznanijo, ne marajo pa nastopati kot priče, a zopet taka od sokrvicev, ki denuncirajo svoje tovariše.

Mnogo je tudi takih piscev, katerim ni drugega mar, kot da bi njih ime blestelo v javnosti.

Pripeti se, da kak morilec tudi sam piše policijskemu prezidiju. Neil Cream, notorični zastrupelvalec žensk, si je osvojil to novo metodo, seveda z namenom, da s tem policiji meče pesek v oči. Nekaj časa je uspeval, niso ga mogli zaslediti, toda postal je predrzen. Scotland Yard je s pismi obsipaval, in to mu je postalo ugodno. Kmalu so ga prijeli in mu zadržnili vrvi okoli vratu.

Ogromen morski pes ujet pri Crikvenici.

Te dni so ribiči med Crikvenico in Kraljevico vjeli ogromnega morskega psa dolgega nad šest metrov. V njegovi bližini so ribiči opazili še dva manjša morska psa, dolga približno tri in pol metra.

KOBILICE V SOVJETSKI RUSIJI

V jugovzhodnem delu sovjetske Rusije so se pojavile kobilice. — Dopisnik lista "Krasnaja Gazeta" Pasinkov, ki je prepotoval te kraje, objavlja sledeči opis te tužne pokrajine:

— Naš avtomobil pelje počasi čez gomile kobilic. Kobilice spe na zemlji, na steblih trave v več plasteh. Barve so bledolilne. Lene so, ne ljubi se jim niti leteti. Samo avtomobil jih razpode. Motorno brenčanje, ki se čuje od časa do časa, nas spominja na velik park, kjer se lomi na tisoče vej. Avtomobil gazi cele gomile kobilic, ali nenasitni mrčes se na trgoma pomika dalje. Celo avroplani so bili poslani v boj proti kobilicam. Avroplan "Kenjek Gorgunok" se spušta na tri metre nad zemljo in spušta na kobilice prašek iz kalcija nitrata. Kobilice se od apna napno in poginejo. Toda za mrtvimi kobilicami se pojavijo takoj nove, tako da jih je kljub vsemu vedno in povsod vse polno. Po njihovem odhodu kaže polje tužno sliko. — Njive so mrtve, opustošene. Na njih ne najdete niti enega stebela. Kamor prilete kobilice, požro vse. To je pravi bič, ki je padel na jugovzhodni del Rusije, bič, s katerim se ne more primerjati niti ena poljedelska nesreča.

RESNIČEN DOGODEK

Bilo je med svetovno vojno. Na nekem kolodvoru v Nemčiji je bahato hodil po peronu napilnjen major, kjer je bil kolodvorski poveljnik. Iz vlaka stopi utrujen domobranec, natovorjen, da se je krivil pod težo ter gre mimo majorja, ne da bi ga pozdravil. "No, no," se zadržuje major nad vojakom, "kaj pa to, ali me ne poznate?" Domobranec nekaj časa rejenega oficirja ogleduje, nato pa zmaje z glavo, rekoč: "Ne! Bil sem v Galiciji, pred Verdunom in v Romuniji, toda vas nisem tod nikjer srečal."

ARABSKE ŠTEVILKE NISO ARABSKE, TEMVEČ INDIJSKE?

Upravniki zvezdarne v Bologni Guido Horn d'Arturo je objavil nedavno v neki italijanski brošuri zanimiv članek. Trdi namreč, da številke, katerih se poslužujemo, niso arabske, kakor se je to do sedaj splošno mislilo, temveč, da so indijskega izvora. Arabci so jih le prenesli v dvanajstem stoletju iz Indije v Evropo. Naše številke so samo poenostavljeni znaki, katere so rabili indijski zvezdoslovci za označenje sonca, meseca, planetov in druge nebesne pojave.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krásno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

23 Cortlandt Street

New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

32

(Nadaljevanje.)

— Tako gotova ni še stvar. Ljubezen je skrajno samovoljna stvar. V takem slučaju najde človek lahko tisoč razlogov za opravičenje. Kontesa bo močno trpela ter se bo morala boriti skozi težke ure. Najraje bi pobil na tla lopova, ki ji je povzročil te srčne bolečine.

Mati mu je pogladila roko.

— Prava sreča, da se zna moj sinko tako obvladati, kajti drugače bi morala biti v skrbeh, da bo prišel v zadrege.

— Ne boj se, mati, — je rekel on. — Jaz znam skrbeti za samega sebe. Ali pa se bo znala obvladati, ko bo sprejela to novice!

— V tem spoznam svojega Ralfa. Nase misli v zadnji vrsti.

— Kaj zame, mati. Moja najhujša bolečina je, da mora ona trpeti.

— In kaj hoče sedaj na gradu?

Podgrnil se je po čelu.

— Pomagat ji, v kolikor je to mogoče. Vedno sem moral misliti na to, kako bo sprejela novice. Brez dvoma bo dobila naznanilo o zaroki. Mogoče je, da bo dobila sporočilo v navzočnosti drugih ljudi. Kaj, če bo pri tem izgubila vladno nadmošnjost? Ne, to ne sme biti. Njen ponos bi ne prenesel kaj takega. In raditega moram tjakaj. Nobeno tje oko ne sme videti. Govoril bom sam z njo ter našel pretvezo za to. Sam jo bom obvestil o tej stvari. Če bo potrebovala pomoči, bom jaz na mestu. Ali me razumeš, mati?

Poljubila ga je na čelo.

— Privikrat se je zgodilo, da te ne ramujem. Ne obžaluj kontese, sinko moj. Tako, kot jo ljubiš ti, je bila redkokdaj ljubljena kaka ženska. Ona mora biti vredna tega. Pojdi v božjem imenu. Ko bo kontesa premagala ta udarec, bo pozabila moža, ki je povzročil vse to.

Ralf je poljubil svojo mater, ter se vzravnaval in odhitel.

Medtem so privedli njegovega konja. Hitro je pojahal skozi gozd. Ni si izbral oficijelne poti skozi vrata parka. Hotel je namreč videti iz parka na teraso, če bi se mu mogoče nudila prilika, da se sestane z Dagmar.

Tega pa skloh ni bilo treba. Slučaj mu je bil naklonjen.

Ko je jahal Ralf počasi skozi park, je videl Dagmar, sedečo na klopi. V roki je imela knjigo, a njene oči so bile zaprte in glava je bila naslonjena nazaj. Ginjen je zrl v blede, sladko lice, s potezo bolesti krog finih ustnic. Predramila se je šele, ko je zaprl konj Ralfa. Presenečena se je ozrla vanj.

— Vi, tukaj, gospod Jansen?

— Da, kontesa, jahal sem slučajno mimo ter si pri tej prilici ogledal plot. Par slabih mest je treba popraviti. Nisem imel namena motiti vas zopet.

Prijazno je zrla vanj.

— Vi morate vendar vedeti, da nas vedno veseli videti vas.

Skočil je s konja ter ga privezal.

— Ali ni to prijazna fraza kontesa?

— Gotovo ne. Ali hočete nekoliko sesti, predno odjahate naprej?

— Rad, če mi dovolite.

Umaknila se je nekoliko in on je sedel poleg nje na klop. Pri tem si je mislil:

— Kako naj jo obvestim na najbolj obziren način? — Na glas pa je rekel:

— Že dolgo niste jahala, kontesa. Preje sem vas pogosto videl na konju, sedaj pa že dolgo ne več.

— Odkar vem, da ni grad več naša last, nisem mogla zasesti robenega konja več. Moj jahalni konj spada k živemu inventarju.

— Do večerja ni bil še grad definitivno prodan. Ali moram, razventega izjaviti, da vam je vse na razpolago?

Vzravnila se je ter zmajala z glavo.

— Pustiti moram te odlične navade. Boljše je, da sploh ne pričnem več. Kmalu odidem z gradu. Danes sem dala oglas v neki dosti citani list. Čas je, da se pobrigam za službo.

— Ali se tako mudi? — je vprašal. — Saj ste dobro preskrbljena tukaj.

— Da, a mi ne smemo zlorabljati vaše dobrote in ostati dalje kot neobhodno potrebno.

Z globokim vzdihom se je vzravnil.

— Če bi vas prosil, da ostanete še nadalje tukaj s svojo materjo in sestro. Kaj bi rekli k temu?

Prestrašila se je ter zrla vanj. — Gospod Jansen!

Negotovo ji je zrl v oči.

— Gotovo je proti dobremu tonu, da vam stavim sedaj to vprašanje, kaj ne?

Zadrega ji jo je ganila, je tičala v njegovih besedah.

— Vi dobri, plemeniti človek. Ne, ni proti dobremu tonu, da mi stavite ponudbo. Proti dobremu tonu pa bi bilo, če bi to sprejeli. Vi mislite dobro, to vem. Nas pa bi poniževalo — in vi nas vendar nečete poniževati.

— Ne, gotovo ne. Zelo sem vžaloščen, da vam ne morem pomagati na ta način. Rečite sama, ali ni vseeno, če stoji grad prazen ali če stanuje kdo v njem? Ne, vseeno ni. Meni se zdi dosti lepše, če bi vi stanovali v njem, mesto da stoji posestvo prazno in zapuščeno. Vi potrebujete dom ter ga imate lahko tukaj, ne da bi mene kaj oškodovali. Vaš ponos pa vam prepoveduje sprejeti to ponudbo. Ali ni to nesmiselno?

Smehljala se je, a njene oči so bile vlažne.

— Da, če na tak način predstavite stvar, je seveda neumno. Drugi ljudje pa bi iskali v tem nekaj drugega. Niti vi, niti mi ne moremo spraviti tega protislovja iz sveta. Jaz pa sem ravnokar vnovič spoznala, kakšen redek človek ste. Dovolite, da se iskreno zahvalim za to, — a res ne gre.

Vzdihnil je.

— Da, da to uvidim. Mogoče bi vas ne ponižalo, če bi bil aristokrat, človek vaše vrste.

Impulzivno ga je prijala za roko.

— Ne, tako ne smete zreti na celo stvar. Kar bi mogla sprejeti od kakega aristokrata, bi gotovo rajše sprejela od vas, to mi lahko vrjamete.

Nemirno je zrl nanjo s svojimi dobrimi očmi.

— Tako rad bi vam pomagal, v kolikor morem, kontesa. Vi in vaši sorodniki so me ljubezljivo sprejeli in to mi je storilo tako dobro. Ali res ne morem ničesar storiti za vas?

Z resnimi, velikimi očmi se je ozrla vanj.

— To vprašate vi? Ali niste že dovolj storili za nas? Sprejeli smo od vas že dosti več kot bi smeli storiti.

— To je bilo vrlo malo.

— Glede tega ne bova midva nikdar soglašala, čeprav se drugače dobro razumeva.

Žareč od veselja se je ozrl vanjo. Za trenutek je popolnoma pozabil, kaj ga je pravzaprav dovedlo semkaj.

— Ka r ste ravnokar rekla, mi je napravilo veliko veselje.

— Da se dobro razumeva?

— Da, to smatram za odlikovanje.

— Kakšen človek ste vendar vi. Še nikdar nisem srečala takega. Vaša mati mora biti zelo ponosna in srečna, da ima takega sina, je odvrnila in glas se ji je pri tem tresel.

— Vse, kar je dobrega na meni, imam od svoje matere, — je odvrnil priprosto.

Nato je nastal molk. Ralf se je spomnil svoje misije ter se zopet vprašal: — Kako naj jo obvestim na najbolj prizanesljiv način?

Konečno pa je rekel odločno:

— Danes popoldne sem bil pri gospodu Volkmanu. Imela sva trgovske posle. Pri tem pa sem izvedel, da se je njegova nečakinja danes poročila.

Brez slutnje je žrla nanj.

(Dalje prihodnjic.)

M. de Unomuno:

Od sovraštva do sočutja.

Tisto Toribiovo potovanje v Madrid je bilo strašno: neplemenita pojava tega Campomanesa, ki mu je na kmethih prizadejal toliko nadlog, mu ni šla iz spomina. — Campomanes! Posebečnost vsakega, kar je Toribio lahko vsemirjal! Pripisoval mu je vse prosteske lastnosti, ki jih je najbolj mrzil, in veselo ga je, ne ga dolžiti ne slabih namenov, ne nezvestobe. — Nezvest? Poln slabih namenov? Campomanes! To bi ga gotovo veselilo, to šemo! To je čisto navadna šema! — si je dejal Toribio, in ni mogel niti za trenutek zatisniti očesa.

Vzel je rokavice in jih je hotel natakati. Pa je pomislil: — Take rokavice nosi Campomanes. . . S tem se bom pa res postavil. — In jih ni nataknil.

Dospel je v Madrid in s seboj je prinesel neodlično postavlo Campomanesovo, namreč v svoji glavi.

Se isto popoldne je posetil staro kavarno, kjer je hotel v pogovoru o tisočih stvareh pozabiti na svoje skrbi in na Campomanesa. Ko je prišel v kavarno, njegovih prijateljev še ni bilo. Pri sosedni mizi je sedel sam neki gospod, ki je kadir smotko. Toribio ga je pogledal in se je moral spomniti na Campomanesa.

Potem so prišli njegovi in sosedovi prijatelji in pri oblikih mizah sta nastali majhni družbi.

Toribio je tudi pozneje obiskoval staro kavarno. Skoro vsak dan je prišel prvi in skoro vsak dan je našel pri sosedni mizi istega sosedu, zmerom samega z njegovim smotko. Obšla ga je divja antipatija do tega človeka, ki se je izprevrnil v prav tako divje sovraštvo. Ni ga poznal, ni vedel, ne kdo je, ne kaj je, ne kaj je počel, ne kaj je govoril. Nič ni vedel o njem, nič drugega kot to, da ga on, Toribio, iz vsega srca sovraži.

— Moj Bog, — si je dejal, — kako imam tega človeka v želodcu! — In da bi utemeljil in opravičil svoje sovraštvo, si je izmislil, ne da bi se tega zavedal, tisoč majhnih prétév. — Kako bahaško kadi svojo smotko! Kakšen zaničljiv pogled ima! Kakšen zabuhel obraz! Kako se mu že po obleki pozna, kakšnega duha sin je! Kako buji vame. . . gusim se mu. . . razumeva se! In vse to je bilo laž! Toribio je dobro vedel, da ni bil oni ne bahaški, ne tako zaničljiv in da ni ne tako zabuhel in da tudi nobenega gusa ne kaže do njega.

— In ko vstopi, ne pozdravi! — Toribio tudi ni pozdravil. . . Ko si je te pretveze dostikrat ponovil, jih je končno verjel, in si jih je sugeriral kot resnične in je bil preverjen, da ga njegov sosed sovraži.

Prišel je slabo govornik svojim prijateljem o njem, dejal je, da se sovraži. Izmisleval si je tisoč malih laži o besnih pogledih, ki da bliskajo med njima, o zaničljivih kretnjah in je končno sam vse verjel, kar je pripovedoval.

Za vse to je ostal gospod pri sosedni mizi neobčutljiv. Mogoče je uganil, kaj se godi v Toribiovi duši, toda storil ni nikoli nič takega kakor to.

Nekega dne je prišel Toribio nekoliko dobre volje v kavarno in prvo, kar je opazil, je bilo, da sedi njegov sosed pri njegovi mizi.

— To je bilo vrlo malo.

— Glede tega ne bova midva nikdar soglašala, čeprav se drugače dobro razumeva.

Žareč od veselja se je ozrl vanjo. Za trenutek je popolnoma pozabil, kaj ga je pravzaprav dovedlo semkaj.

— Ka r ste ravnokar rekla, mi je napravilo veliko veselje.

— Da se dobro razumeva?

— Da, to smatram za odlikovanje.

— Kakšen človek ste vendar vi. Še nikdar nisem srečala takega. Vaša mati mora biti zelo ponosna in srečna, da ima takega sina, je odvrnila in glas se ji je pri tem tresel.

— Vse, kar je dobrega na meni, imam od svoje matere, — je odvrnil priprosto.

Nato je nastal molk. Ralf se je spomnil svoje misije ter se zopet vprašal: — Kako naj jo obvestim na najbolj prizanesljiv način?

Konečno pa je rekel odločno:

— Danes popoldne sem bil pri gospodu Volkmanu. Imela sva trgovske posle. Pri tem pa sem izvedel, da se je njegova nečakinja danes poročila.

Brez slutnje je žrla nanj.

jo vas, mu je bilo slovo od Rafaela.

Prišel je v svojo vas, in prvi človek, ki ga je srečal, je bil Campomanes. Toda čudno: niti iskric sovraštva ni čutil do njega. Nasprotno: skorajda simpatijo. — Nesrečen človek je, — si je mislil.

Od tedaj je moral večkrat premišljevati o tem, kako da se je njegovo sovraštvo do Campomanesa moglo izpremeniti v sočutje.

Nekega dne je šel z enim svojih madridskih prijateljev na izprehod, pa sta srečala Campomanesa. Toribio ga je pokazal prijatelju in dejal:

— Ali veš, komu je podoben?

— Komu?

— Rafaelu.

Res je, tako je bilo! Dotlej tega ni opazil. To se pravi, opazil seveda je, ali zavedal se ni tega.

Zdaj se je pojasnilo njegovo sovraštvo do Rafaela, zakaj je njegovo sovraštvo do Campomanesa izginilo, ko se je bil pomiril z Rafaelom. — Čudna stvar, si je rekel, — hudič vedi, kje je pravi vzrok za sovraštvo in ljubezen! Človek je res smešno bitje!

Res je, človeška duša ima prečudne gube.

Mlekarskih zadrug

je v goriški pokrajini okoli 125. med temi maslarn in sirarn 115, ostale prodajajo sveže mleko. Teh je sicer malo ali obseg je širok. Mlekarska organizacija je danes tako razpletena po deželi, da skoro ni treba več ustanavljati novih zadrug pač pa obstoječe izpopolnjevati.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašteni nadzorništvo na dnevnik "Glas Naroda".

Vsek zastopnik tudi potrdilo na svojo, zato je prejel. Zastopnika vsakom oplo pripravljamo.

Naročnina na "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; a štiri mesece \$2.00; a četrt leta \$1.50. Naročnina na Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lantini.

Colorado: Pueblo, Peter Cullig. John Germ. Fr. Jauch; Salida, Louis Costello; Walenburg, M. J. Bayuk.

Indiana: Indianapolis, Frank Zupančič.

Illinois: Aurora, J. Verlich; Chicago, Joseph Blush; Cicero, J. Fabian; Joliet, Mary Baumbach; J. Zaletel, John Krep, Jos. Hrovat; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolice, Anton Rajek. Kansas City, Kans. Fr. Žagar.

Maryland: Kittamiller, Fr. Vedopivec.

Michigan: Detroit, Ant. Janežič.

Minnesota: Chisholm, Frank Goulo; Ely, Jos. I. Peschel; Eveleth, Louis Goulo; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Fovio; Virginia, Frank Hrvatic.

Montana: Kila, Gregor Zobec.

New York: Gowanda, Karl Starkisha; Little Falls, Frank Masia.

Ohio: Barberton, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Charles Klaringer, Louis Rudman, Anton Simelch, Math Slapnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant in J. Kume; Niles, Frank Kozovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Ambridge, Frank Jakobe; Bensmer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Claridge, Fr. Tusthar, A. Jerina; Coeatsough, V. Rovansk; Krayn, Ant. Tauželj; Export, Louis Supancič, Geo. Prevlch; Forest City, Math Karolin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Peterlich; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolice, Frank Farenchak; Irwin, Mike Fauschek; Johnstown, John Polane in Martin Korosheta; Luzerne, Anton Osolnik; Frank Demshar, Manor, Penna; Midway, John Zusi; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakobe, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Presto; J. Demshar, Reading, J. Pezdirc, Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolice, Fr. Schiffrer; West Newton, Joseph Jovan; Willock, J. Peterlich.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Trautnik in Jos. Koren; Racine in okolice, Frank Jelenc; Sheboygan, John Zorman; West Allis, Frank Skok.

Wyoming: Rock Springs, Louis Tauscher.

Kretanje parnikov - Shipping News

15. septembra:	Aquitania, Cherbourg.	bourg, Olympic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
16. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	27. oktobra:
18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.	Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen; Columbus, Cherbourg, Bremen.
21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.	28. oktobra:
22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	Deutschland, Hamburg.
23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.	29. oktobra:
25. septembra:	München, Bremen.	Majestic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Luetzow, Bremen.
26. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	3. novembra:
30. septembra:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.	Berengaria, Cherbourg; Rochembeau, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
2. oktobra:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	6. novembra:
6. oktobra:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.	France, Havre; Homeric, Cherbourg; München, Cherbourg, Bremen.
7. oktobra:	Bremen, Bremen.	9. novembra:
9. oktobra:	Majestic, Cherbourg.	Derfflinger, Bremen.
13. oktobra:	Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre; Republic, Cherbourg, Bremen.	10. novembra:
14. oktobra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
16. oktobra:	France, Havre; Homeric, Cherbourg.	12. novembra:
19. oktobra:	Presidente Wilson, Trst.	Cleveland, Hamburg.
20. oktobra:	Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.	13. novembra:
22. oktobra:	La Savoie, Havre; Thuringia, Hamburg.	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Bremen.
23. oktobra:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg.	15. novembra:
		Suffren, Havre.
		17. novembra:
		Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
		19. novembra:
		Martha Washington, Trst; Westphalia, Hamburg.
		20. novembra:
		Majestic, Cherbourg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
		24. novembra:
		Berengaria, Cherbourg; La Savoie, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.
		26. novembra:
		Albert Ballin, Hamburg.
		27. novembra:
		France, Havre; Homeric, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
		1. decembra:
		Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

French Line

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGRONOMNI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 25. SEPTEMBRA - 16. OKT.

PARIS 2. okt. — 23. oktobra.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in toaletno vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in piljaša.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

Rad bi zvedel kje se nahaja moj bratranec JACK SIMČIČ in prijatelj FRANK SANTEL, doma iz Postojne pri Belskem. Prosim rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se sama javita. — Frank Simčič, 876 E. 207. St., Euclid, O. (3x 11,13,14)

POSESTVO NA PRODAJ.

V Jablanici pri Ilirski Bistrici je na prodaj posestvo, obsejajoče iz hiše, travnika in njive, obsejajo s sadnim drevjem. Posestvo je pri državi cesti. Za pojasnilo se obrnite na lastnika — John Sustar, 411 Wercell Ave., Oakhill, East Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravišтво.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vse naše dolgoletne izkušnje vam mi damo na voljo, da najbolsa pojasnila in priporočila, vedno le prvostanske brzojavke.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselinski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prišle za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščen v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem staršev in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem šene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kakor korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK

32 CORTLANDT ST., NEW YORK

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.